

UTFORDRINGER: - En familie som reiser ut vil møte utfordringer, sier Jøri Horverak i Sense.

FOTO: PRIVAT

Kostbare ansatte med hjemlengsel

At medarbeidere stasjonert i utlandet reiser hjem før tiden på grunn av mistrivsel koster norske bedrifter store summer, mener Jøri Horverak.

SILJE SUNDT KVADSHEIM
SSK@FINANSVISEN.NO

- Jeg tror ikke bedriftene har nok kunnskap om hva det faktisk innebærer for enkeltpersonen og familien å flytte ut, selv om de ofte har god kunnskap om praktiske og juridiske sider ved å sende personell på oppdrag i utlandet, sier psykolog Jøri Horverak i Sense.

Sammen med advokatbyrået Guide, Conow kompetansesenter for internasjonale relasjoner og sikkerhetsselskapet Sikkerhetsledelse vil hun nå satse på å tilby bedrifter bistand i hele utestasjoneringprosessen.

- Men er det marked for dette? Har ikke de store bedriftene som sender folk ut god kompetanse på dette området?

- Vi vet at det er mange som reiser hjem før tiden, selv om vi ikke har klare tall fra Norge. Internasjonale undersøkelser viser alt fra fire til 70 prosent.

- En global undersøkelse gjennomført av Cartus viser at 61 prosent av dem som reiser for tidlig hjem gjør det på grunn av at familien ikke klarer å tilpasse seg.

- I tillegg er det mange som ikke er produktive på grunn av mistrivsel, sier hun.

Og kostandene for bedriftene kan bli store.

Egenskaper

- Deloitte anslo i 2014 at det var rundt 5.200 expats fra Norge, og dette er et tall som er forventet å øke. Som oftest er det høyt lønnet nøkkelpersonell som sendes ut, og kostnadene ved å ha noen i

utlandet er mange ganger høyere enn lønnskostnadene. Kostnadene ved at noen reiser hjem blir dermed stor, sier hun.

Horverak tror en mulighet for å redusere frafallet er gode forbedringer, og en evaluering av om kandidaten har de egenskaper som gjør at man faktisk vil lykkes og trives med å jobbe ute.

- Jeg mener tre egenskaper er avgjørende; persepsjon, evne til å bygge sosiale relasjoner, og stressmestring.

- Spesielt er persepsjon, altså evnen til å oppfatte situasjoner og kulturen, og tilpasse seg den i enkeltsituasjoner, svært viktig. Mye er annerledes enn hjemme, og det er lett å trække feil dersom man ikke oppfatter hva som skjer rundt en. Man må være interessert i å forstå slik at man kan regulere seg selv for å passe inn, sier hun.

En pakke

En annen årsak til at mange mistrives ute er at familiens rolle er undervurdert i planleggingen, påpeker Horverak.

- Man reiser ut som en pakke, men partner er sjelden invitert på intervju, og blir heller ikke sett på som en aktiv bidragsyter til at oppdraget kan gjennomføres. Og familien vil møte utfordringer. Når alle skal tilpasse seg en ny hverdag samtidig, uten et nettverk, og én av partnerne ofte er travelt opptatt med jobb er det ikke rart at det kan oppstå problemer, sier hun.

- Og da er det viktig å være klar over hva som kommer på forhånd, slik at det er mulig å legge en plan.